

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянуто різні методичні підходи оцінки інноваційного розвитку підприємства. Визначено основні засади розрахунку інтегрального показника рівня інноваційного розвитку, досліджено систему показників оцінки ефективності інноваційної діяльності та методичні положення соціально-економічного оцінювання інноваційного розвитку підприємств.

The article reviews the different methodical approaches of estimation of innovative development of enterprise. Determined basic principles of calculation of integral index of level of innovative development, investigational system of indexes of estimation of efficiency of innovative activity and methodical positions of socio-economic evaluation of innovative development of enterprises.

Ключові слова: *інновації, інноваційний розвиток, інноваційна діяльність, інтегральний показник інноваційного розвитку підприємства.*

Вступ.

В сучасних умовах для більшості промислових підприємств гостро стоїть проблема зниження конкурентоспроможності. У зв'язку з цим актуальними стають питання вибору найбільш ефективного інструментарію управління інноваційною діяльністю підприємства, оцінки інноваційного розвитку, розробки шляхів підвищення інноваційної активності.

Необхідність проведення аналізу методів оцінки інноваційного розвитку підприємства, а також розгляд вимог, принципів, рекомендацій та показників кількісного оцінювання ефективності інновацій, на основі яких можна

прийняти рішення про доцільність інноваційних проектів, обумовлюють актуальність даної теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питаннями щодо проведення оцінювання інноваційного розвитку сучасного підприємства присвячено праці С.М. Ілляшенка, М.С. Абібулаєва, Л.І. Нейкової, Т.І. Кужди, В.І. Костевка, Т.Й. Товт та інших вчених-економістів. Проведений аналіз науково-методичної літератури показав відсутність єдиного підходу з окресленої проблематики, як в наукових колах, так і в практиці застосування єдиних заходів з оцінювання інновацій вищим менеджментом підприємств. Тому, при оцінці інноваційного розвитку підприємства, не зважаючи на різні напрямки проведення такого оцінювання, ключовими аспектами процедури оцінювання виступають – кінцевий результат обраного напрямку оцінювання інновації, або, іншими словами, результативність, а також оцінювання ефективності від здійснення інноваційних процесів на підприємстві.

Постановка завдання.

Метою даного дослідження є визначення методологічних підходів щодо оцінювання інноваційного розвитку підприємства та обґрунтування інноваційного розвитку промислового підприємства

Результати дослідження.

Результативність інноваційного процесу показує, в якій мірі було досягнуто мети за рахунок впровадження інноваційних дій на підприємстві, тобто кількісний рівень впровадженої інновації, а ефективність дасть можливість охарактеризувати якісний ступінь задоволення в процесі впровадження інноваційних заходів на підприємстві відповідно до розрахованих кількісних показників інноваційної діяльності на підприємстві [1].

Отже, можливо стверджувати, що «метою оцінки ефективності інноваційної діяльності є комплексний аналіз ефективності інноваційної діяльності та її впливу на найважливіші показники діяльності підприємства,

визначення доцільності й оптимальних варіантів реалізації нововведень, оперативне коригування параметрів інноваційних проектів та підтримка стратегічних інноваційних рішень» [2].

В процесі огляду науково-методичної літератури з питання ефективної оцінки інноваційного розвитку підприємства в сучасних умовах розвитку економіки були виявлені різні методичні підходи до окресленої проблематики.

Так, вітчизняний науковець Малюта Л.Я. запропонувала свою модель комплексної оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємства, за допомогою якої можна визначити інтегральний показник рівня його інноваційного розвитку [3]. Під інтегральним показником рівня інноваційного розвитку підприємства науковцем розуміється «результат оцінювання основних техніко-економічних показників діяльності підприємства, який ґрунтується на визначенні узагальнюючих показників шляхом застосування системи часткових показників та методу експертного опитування».

Згідно представленої моделі комплексної оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємства інтегральний показник складається з трьох основних показників:

– *ресурсної складової (Урес)*, яка оцінюється на основі показників, що характеризують інноваційний потенціал підприємства: визначаються показники використання інвестиційних (фінансових) ресурсів, кадрового, інтелектуального, матеріально-технічного, інформаційного потенціалу та ресурсу новацій;

– *технологічної складової (Утех)*, яка характеризується показниками технологічного оновлення під час інноваційної діяльності підприємства: визначаються показники ефективності використання основних засобів і технологій, продуктивності праці та продуктивності інформації;

– *ринкової складової (Уринк)*, яка характеризується результативністю основних показників від інноваційної діяльності підприємства: визначаються показники ринкової віддачі активів, частки фірми на ринку інновацій, рентабельності реалізації інноваційної продукції, передпродажної підготовки,

доведення продукту до споживача, ефективності рекламної діяльності, ритмічності збуту нової продукції.

Узагальнення результатів оцінки нововведень на підприємстві за вище визначеними показниками пропонується розраховувати за формулою [3]:

$$Y = \frac{X_1 \cdot A_1 + X_2 \cdot A_2 + \dots + X_i \cdot A_i}{100}, \quad (1)$$

де X_1, \dots, X_i – коефіцієнти, які характеризують певний узагальнюючий показник;

A_1, \dots, A_i – питома вага коефіцієнта в загальному комплексі оцінок, %.

Запровадження даного методу на основі інтегрального показника при оцінці інноваційного розвитку підприємства Малюта Л. вважає тим «інструментом, який має чітко виражену сигнальну функцію. За його допомогою можна здійснювати моніторинг промислових підприємств за рівнем інноваційного потенціалу, проводити порівняльний аналіз рівня інноваційного розвитку підприємств та формувати їх рейтинг за інтегральним показником рівня інноваційного розвитку». Отже, даний метод оцінки інноваційного розвитку підприємства, який ґрунтується на інтегральному оцінюванні інноваційного процесу на підприємстві, передбачає визначення досягнень певного функціонального рівня підприємством при здійсненні інноваційної діяльності в загальній системі розвитку економіки держави і характеризує, на мою думку, переважно статистичний зміст методичного підходу в оцінці розвитку інноваційного потенціалу різних галузей промисловості країни на основі визначення інноваційного потенціалу окремо взятих підприємств.

В дослідженні Маслак О.І. та Квятковської Л.А. «Система оцінки показників інноваційного потенціалу промислового підприємства» [4] також визначено певну систему показників оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємства, до яких віднесено:

– *показники виробничої ефективності науково-технічних заходів:*

темپ приросту ефективності виробництва конкретних видів продукції (робіт)

від використання науково-технічних заходів; відносна економія собівартості продукції в результаті запровадження науково-технічних заходів;

– **показники фінансової ефективності науково-технічних заходів:** приріст прибутку в результаті реалізації науково-технічних заходів; приріст доданої вартості, включаючи амортизацію, в результаті реалізації науково-технічних заходів, у тому числі за рахунок інтенсивних і екстенсивних факторів; приріст доходу за рахунок реалізації науково-технічних заходів;

– **показники інвестиційної ефективності науково-технічних заходів:** ці показники характеризують кількість впроваджених науково-технічних засобів, зростання питомої ваги прогресивних технологічних процесів та нових інформаційних технологій, підвищення коефіцієнта автоматизації та організаційного рівня виробництва і праці, кількість патентів або авторських свідоцтв, індекс цитування, підвищення конкурентоспроможності підприємства, товарів (послуг) на ринку.

З комерційної точки зору будь-який проект по впровадженню та розвитку сучасних інноваційних технологій можна розглядати як інвестиційний, тобто направлений на отримання прибутку [5].

Тому, Маслак О.І. та Квятковська Л.А. оцінюють ефективність інноваційної діяльності на підприємстві також і як результат від впровадження інноваційного проекту, який, в свою чергу, додатково до вище перерахованих груп показників оцінюється на основі наступних якісних показників, а саме:

– **показника інтегрального ефекту (чистий дисконтований дохід):** цей показник представляє «собою інтегральну оцінку фінансових потоків проекту з урахуванням «тимчасової вартості» засобів (*Time Value*), суть якої полягає в тому, що гривна, витрачена або отримана сьогодні, не дорівнює гривні, що буде брати участь у фінансових потоках проекту завтра [5];

– **показника внутрішньої норми прибутковості (дохідності) – IRR** (*Internal Rate of Return*), який «представляє собою максимально можливу ставку дисконтування інвестицій, при якій проект не стає збитковим (*IRR* визначається як корінь рівняння $NPV(r) = 0$) [5];

– *показника рентабельності інвестицій в інноваційний проект – PI (Profitability Index)*, який «розраховується як відношення приведених результатів до приведених витрат, повинний бути більше або дорівнює одиниці» [5];

– *показника періоду окупності*: «цей показник дозволяє експертові відволіктися від конкретного наповнення проекту і, разом з деякими іншими параметрами, охарактеризувати ефективність і динаміку бізнесу [5].

Вітчизняний науковець Жихор О.Б. у своїй науковій праці «Оцінка ефективності інноваційних проектів підприємства» зробив узагальнення сучасних методів оцінки ефективності інноваційних проектів з позиції оцінки процесу інвестування, що дозволило йому провести відповідне ранжування цих методів. Так, «для оцінки ефективності окремого інноваційного проекту належить застосовувати такі основні методи: *NPV, IRR, PP (DPP), PI, ARR, BEPA* і *MIRR*, як такі, що мають найбільш високі ранги» [6].

Цілковито погоджуючись із твердженням Вахнюка С.В., застосування, так званих, інвестиційних (дисконтованих) методів оцінки інноваційного розвитку підприємства, «в умовах інтеграції української економіки у світову економічну систему ... не повинні вступати в протиріччя з методами економічних визначень і обґрунтувань, прийнятими у світовій практиці. В західній теорії і практиці інвестиційних розрахунків широко використовується заснований на аналізі «готівкових потоків» (cash flow). Цей підхід, що базується на аналізі динаміки грошових надходжень і витрат, пов'язаних з інноваційною діяльністю, покладений в основу методичних рекомендацій з оцінки ефективності інноваційних проектів [5].

Групою російських вчених Криловим Е.І., Власовою В.М. та Журавковою І.В. в фундаментальній праці «Аналіз ефективності інвестиційної та інноваційної діяльності підприємства» [7] зазначається, що проведення оцінки інноваційних процесів на підприємстві на основі методичних підходів, які базуються лише на оцінці ефективності інвестиційного проекту, «не в повній мірі підходять для оцінки ефективності інновацій» на підприємстві.

Але, треба зазначити, що згідно проведеному аналізу науково-методичної літератури, саме така практика оцінки інноваційних дій переважає на будь-якому сучасному підприємстві та розглядається, насамперед, як визначення ефективності від впровадження інвестиційного проекту з використанням нововведень.

На мою думку, яка ототожнюється з твердженням Крилова Е.І., Власової В.М. та Журавкової І.В., розгляд інноваційного розвитку підприємства лише з позиції інвестиційного фінансування інноваційного проекту не дає всебічної характеристики результативності процесу інноваційного розвитку підприємства. У зв'язку з цим, можливо запропонувати до практичного застосування наступні методи оцінки економічної ефективності інновацій на підприємстві [7]:

1. Розрахунок зростання обсягів доходу у порівнянні з аналогом, що передбачає не тільки розрахунок загального обсягу доходу (корисного результату), який отримується за весь термін корисного використання нововведень. При цьому застосовується і теорія порівняльної оцінки ефективності (обирається найкращий варіант нововведень), і теорія абсолютної ефективності (розраховуються оціночні показники абсолютної ефективності обраного варіанту інновації).

2. Оцінювання ефективності інновацій за показниками терміну корисного використання:

- розрахунковий період впровадження інновацій;
- перший рік після закінчення нормативного терміну освоєння нововведення;
- початковий період терміну корисного використання інновацій;
- термін корисного використання інновацій;
- останній рік терміну корисного використання інновацій.

При оцінці ефективності інновацій, згідно запропонованого методу, показники оцінювання витрат розраховуються, як коефіцієнти дисконтування та коефіцієнти нарощування до початкового року впровадження інновацій на

підприємстві, які визначаються на всіх рівнях реалізації інноваційного проекту. При цьому нарощування ефективності інновацій визначається, як у порівнянні з аналогом, так і за рівнем ефективності, який був досягнутий підприємством в попередньому періоді реалізації нововведень на підприємстві.

3. Застосування системи оціночних показників, які враховують інтереси різних учасників інноваційного проекту:

- державні інтереси (вплив на бюджетні відрахування);
- інтереси розробників інноваційного проекту;
- інтереси виробників інноваційної продукції (послуг);
- інтереси споживачів інноваційної продукції (послуг).

Такий підхід дозволяє оцінити інноваційний проект не лише з позиції зацікавленості інвестора, як відбувається при застосуванні методів оцінки ефективності інвестицій, а всіх залучених до інноваційного проекту учасників.

4. Розрахунок інтегрального (загального) ефекту від створення, виробництва та експлуатації нововведень.

Цей метод дозволяє надати не тільки узагальненої (комплексної) оцінки ефективності нововведення, але і визначити питому вагу кожного з учасників інвестиційної діяльності в процесі інноваційних дій на підприємстві.

5. Застосування методів компаундінгу та ануїтету у поєднанні з методом дисконтування.

В цьому випадку з'являється можливість розрахувати економічний ефект по кожному року корисності використання нововведення і в більшій мірі узгодити показники ефективності з реальним господарським процесом на підприємстві. Метод дисконтування при оцінці ефективності інновацій на підприємстві не дозволяє проектувати майбутні показники з урахуванням їх ефективності на перспективу.

6. Використання двох норм доходу на капітал:

- приведення одноразових витрат до розрахункового року (норма прибутку, яку гарантує банк власнику грошових коштів, вкладених в депозитний розрахунок);

– норма доходу на капітал, яка досягається для узгодження інтересів інвесторів та виробників при отриманні доходу від реалізації інноваційної продукції (послуг).

Незважаючи на представлений досить змістовний перелік додаткових методів оцінювання інноваційного розвитку підприємства, на мою думку, його варто використовувати як розширений методичний підхід, заснований на дисконтованих методах оцінки ефективності нововведень, але з урахуванням інтересів різних учасників інноваційного процесу.

Отже, відповідно до визначення обмеженості наукових поглядів в методичних підходах по оцінці інноваційного розвитку підприємства, погоджуюсь з висловом, що «активізація інноваційного розвитку підприємств повинна бути пов'язана, по-перше, з оновленням основних виробничих фондів, які мають стати головним джерелом збільшення обсягів виробництва та створенням умов для виготовлення вітчизняної продукції на рівні кращих світових зразків. По-друге, розвиток інноваційної діяльності має бути органічно пов'язаним з ресурсозбереженням і приводити до суттєвого зменшення витрат матеріалів на одиниці продукції. По-третє, виходячи з сучасних умов, інноваційний розвиток, повинен мати соціальну спрямованість, де сама людина, якість та безпека її життя матимуть забезпечити пріоритети інноваційного розвитку» [8].

Так, в науковій праці Кужди Т.І. «Соціально-економічне оцінювання та планування інноваційного розвитку машинобудівних підприємств» [9] відповідно до проведеного автором комплексного аналізу методичних підходів з оцінювання інноваційного розвитку підприємства були розроблені методичні положення по оцінці інновацій в поєднанні двох окремо взятих видів оцінки – економічної та соціальної. Таке поєднання видів оцінки визначається на основі інтегрального показника оцінювання рівня інноваційного розвитку підприємства, який характеризується як «результат оцінювання соціально-економічних показників розвитку підприємства, що ґрунтується на визначенні узагальнюючих показників шляхом застосування системи часткових показників

та методу експертного опитування. Соціально-економічне оцінювання інноваційного розвитку підприємств запропоновано здійснювати у трьох напрямках: інноваційний потенціал, маркетингове забезпечення інноваційної продукції, соціальний розвиток».

В табл. 1 представлено узагальнену систему оцінювання інноваційного розвитку підприємства, яка, в свою чергу, має класифікаційний поділ змістовної оцінки кількісних показників.

Таблиця 1. Узагальнена система економіко-соціального оцінювання інноваційного розвитку підприємства [9]

Вид показника	Відповідні коефіцієнти
1	2
ПОКАЗНИКИ РІВНЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	
$УП_{III} = \Pi_{(1,1)} \cdot Z_{(1,1)} + \Pi_{(1,2)} \cdot Z_{(1,2)} + \dots + \Pi_{(1,10)} \cdot Z_{(1,14)} \quad (2)$	
Виробничо-технологічні показники	<ul style="list-style-type: none"> - коефіцієнт оновлення продукції ($\Pi_{(1,1)}$), - коефіцієнт основних виробничих фондів ($\Pi_{(1,2)}$), - коефіцієнт фондівдачу ($\Pi_{(1,3)}$), - коефіцієнт матеріаломісткості ($\Pi_{(1,4)}$), - коефіцієнти механізації та автоматизації виробництва ($\Pi_{(1,5)}$), - коефіцієнт прогресивності технологій ($\Pi_{(1,6)}$).
Науково-технічний показник	<ul style="list-style-type: none"> - коефіцієнт наукомісткості ($\Pi_{(1,7)}$).
Фінансово-економічні показники	<ul style="list-style-type: none"> - коефіцієнт самофінансування ($\Pi_{(1,8)}$), коефіцієнт використання позиченого капіталу ($\Pi_{(1,9)}$), - коефіцієнт витрат на придбання результатів НДДКР ($\Pi_{(1,10)}$), - коефіцієнт рентабельності інвестиційної діяльності ($\Pi_{(1,11)}$), - коефіцієнт рентабельності реалізованої інноваційної продукції ($\Pi_{(1,12)}$).
Трудові показники	<ul style="list-style-type: none"> - коефіцієнт плинності кадрів ($\Pi_{(1,13)}$), - коефіцієнт частки спеціалістів, які виконують наукові та науково-технічні роботи ($\Pi_{(1,14)}$).
ПОКАЗНИКИ РІВНЯ МАРКЕТИНГОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	
$УП_{МЗП} = \Pi_{(2,1)} \cdot Z_{(2,1)} + \Pi_{(2,2)} \cdot Z_{(2,2)} + \dots + \Pi_{(2,6)} \cdot Z_{(2,6)} \quad (3)$	
Система маркетингових показників	<ul style="list-style-type: none"> - коефіцієнт ринкової частки ($\Pi_{(2,1)}$), - коефіцієнт передпродажної підготовки ($\Pi_{(2,2)}$), - коефіцієнт зміни обсягів продажу ($\Pi_{(2,3)}$), - коефіцієнт доведення продукту до споживача

	$(P_{(2.4)})$, - коефіцієнт рекламної діяльності ($P_{(2.5)}$), - коефіцієнт використання зв'язків з громадськістю ($P_{(2.6)}$).
ПОКАЗНИКИ СОЦІАЛЬНОГО РІВНЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	
$УП_{CP} = P_{(3.1)} \cdot Z_{(3.1)} + P_{(3.2)} \cdot Z_{(3.2)} + \dots + P_{(3.12)} \cdot Z_{(3.12)} \quad (4)$	
Показники розвитку системи гуманізації праці	- коефіцієнт кваліфікаційного рівня ($P_{(3.1)}$), - коефіцієнт можливості для розвитку працівників та їхнього професійного зростання ($P_{(3.2)}$), - коефіцієнт витрат на підготовку та навчання працівників ($P_{(3.3)}$), - коефіцієнт рівня соціальної напруженості в трудовому колективі ($P_{(3.4)}$), - коефіцієнт участі працівників в управлінні підприємством ($P_{(3.5)}$).
Показники розвитку системи соціальних гарантій персоналу	- коефіцієнт формування доходів працівників та рівень оплати праці ($P_{(3.6)}$), - коефіцієнт участі підприємств у соціальній підтримці працівників ($P_{(3.7)}$).
Показники розвитку системи безпеки та охорони праці	- коефіцієнт відповідності робочих місць санітарно-гігієнічним вимогам ($P_{(3.8)}$), - коефіцієнт рівня безпеки та охорони праці на підприємстві ($P_{(3.9)}$).
Показники розвитку системи корпоративної відповідальності	- коефіцієнт виконання обов'язків перед бюджетом ($P_{(3.10)}$), - коефіцієнт створення робочих місць ($P_{(3.11)}$), - коефіцієнт витрат на екологізацію виробництва ($P_{(3.12)}$).

Примітка:

$УП_{Ш}$, $УП_{МЗШ}$, $УП_{CP}$ – узагальнюючі показники відповідно рівня інноваційного потенціалу, маркетингового забезпечення інноваційної продукції, соціального розвитку підприємства;

$P_{(ij)}$ – часткові показники за напрямками інтегральної оцінки;

$Z_{(ij)}$ – коефіцієнти вагомості часткових показників за напрямками інтегральної оцінки, розраховані на основі методу експертного оцінювання.

Кужда Т. І. пропонує розраховувати інтегральний показник рівня інноваційного розвитку підприємства ($Ш_{IP}$) за формулою середнього геометричного:

$$Ш_{IP} = \sqrt[3]{УП_{Ш} \cdot УП_{МЗШ} \cdot УП_{CP}} \quad (5)$$

Відповідно до формули (5) зміна інтегрального показника від 0 до 1 відповідає стійкому інноваційному розвитку підприємства. При значенні інтегрального показника в межах від 0 до 0,4 – підприємство має низькі, від 0,4 до 0,7 – середні, від 0,7 до 1 – високі темпи інноваційного розвитку [9].

Треба зазначити, що Лященко О.В. в своїй праці «Проблеми оцінки ефективності використання інноваційного потенціалу підприємства» [10] окремо показує класифікацію методів, які використовуються при оцінці інноваційного потенціалу підприємств, що складає першу групу узагальненої системи економіко-соціального оцінювання інноваційного розвитку підприємства, представленої в табл. 1. За Лященко О.В., до першої групи належать методи, які застосовуються при оцінці рівня інших видів потенціалів, але їх можна застосувати за аналогією для визначення інноваційного потенціалу; до другої — методи, що використовуються для оцінки окремих складових (елементів) інноваційного потенціалу та їх інтегративного ефекту; до третьої — ті, що базуються на визначенні інноваційного потенціалу як підсистеми більш складного економічного потенціалу. Залежно від потреб, наявних статистичних даних чи рівня складності економічних систем використовуються ті чи інші методи оцінки інноваційного потенціалу.

Така увага до розробки методів оцінювання інноваційного потенціалу як складової загальної системи оцінювання інноваційного розвитку підприємства, на мою думку, є цілком зваженою та обґрунтованою. Визначаючи сутність інноваційного потенціалу, як «його стан на певний період часу щодо інноваційних можливостей» треба зазначити, що «оцінка інноваційного потенціалу дає можливість проаналізувати фінансову стійкість підприємства до інноваційного розвитку та визначити інноваційну стратегію. Упровадження нових технологій на підприємстві без попередньої оцінки його інноваційного потенціалу може спричинити негативні наслідки. Підприємству може не вистачити коштів для завершення початого проекту, що негативно відобразиться на забезпеченні поточної виробничо-господарської діяльності або й взагалі призведе до зупинки інноваційного проекту. Для оцінки

ефективності використання інноваційного потенціалу підприємства необхідно розробити гнучку динамічну систему показників, яка повинна відповідати вимогам сучасних умов господарювання і якнайповніше відображати всі стадії інноваційного процесу» [10].

Висновки.

Аналіз науково-методичної літератури щодо розгляду питання оцінки інноваційного розвитку підприємства дозволив скласти загальне уявлення про наявність існуючої методологічної бази сучасної економічної науки з окресленої проблематики. Проведене дослідження показало, що оцінка інноваційних дій на підприємстві на період сьогодення проводиться переважно з використанням розширених методів оцінювання дисконтованих грошових потоків, методів оцінки техніко-економічних показників інноваційного потенціалу підприємства на різних стадіях впровадження нововведень, кількісних методів оцінювання внутрішньогосподарської ефективності інноваційних проектів та методів соціального оцінювання інноваційного розвитку підприємств. Безперечним є той факт, що проведення оцінки інноваційного розвитку підприємства з метою визначення рівня ефективності від впроваджених інновацій, потребує комплексного аналізу ефективності інноваційної діяльності на підприємстві за чітко сформованою системою кількісних показників, які в найбільшій мірі будуть відповідати специфіці господарської діяльності підприємства та інформуванню різних зацікавлених сторін, залучених до інноваційних процесів на підприємстві, про якість отриманих інноваційних результатів. Також в ході проведеного аналізу різних методичних підходів з оцінки інноваційного розвитку підприємства було визначено наявність єдиної бази інструментарію оцінювання інноваційних дій на підприємстві, яка представляє собою поєднання прийомів застосування часткових показників оцінки інновацій за будь-яким напрямком оцінювання результатів від впровадження нововведень на підприємстві (техніко-економічного, ресурсного, маркетингового, соціального напрямку оцінювання тощо) та прийому експертного опитування. Таким чином, було виявлено

наявність значного теоретичного підґрунтя для формування методологічної бази по оцінці інноваційного розвитку підприємства, яке, на мою думку, потребує подальшої систематики. На основі систематизації існуючих методичних підходів в сучасній економічній науці з оцінки інноваційного розвитку підприємства можлива розробка єдиних методичних рекомендацій з цього питання, які повинні ґрунтуватися на принципах урахування загальних проблем впровадження та розвитку інноваційних процесів на вітчизняних підприємствах, відповідності до вимог сучасної вітчизняної економіки, а також потребах ринку споживання інноваційної продукції (послуг). Отже, необхідно визначити ефективні шляхи удосконалення методики оцінки ефективності інноваційного розвитку підприємства, які дозволять вирішити проблему невизначеності та недооцінки інноваційних результатів в практиці господарської інноваційної діяльності сучасних вітчизняних підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Костевко В. І. Методологічні питання оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства / Костевко В.І. // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Проблеми економіки та управління. – 2011. – № 698. – С. 66 – 73.

2. Товт Т.Й. Методичні підходи до визначення показників ефективності інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні / Товт Т.Й. // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.11. – С. 240 – 249.

3. Малюта Л. Я. Оцінювання рівня інноваційного розвитку промислового підприємства / Малюта Л.Я. // Соціально-економічні проблеми і держава [Електронний ресурс]. – 2011. – Вип. 1 (4). – Режим доступу до журн.: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2011/11mlyrpp.pdf>.

4. Маслак О.І., Квятковська Л.А. Система оцінки показників інноваційного потенціалу промислового підприємства / О.І. Маслак, Л.А. Квятковська // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка» [Електронний

ресурс]: – Режим доступу:
<http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=298>.

5. Вахнюк С.В. Показники економічної ефективності інноваційних технологій у банківській сфері: дис. ... кандидата екон. наук: 08.02.02 / Вахнюк С.В. – Суми, 2005. – 185 с.

6. Жихор О.Б. Оцінка ефективності інноваційних проектів підприємства : автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.01 «Економіка, організація та управління підприємствами» / Жихор О.Б. – Харків, 2002. – 18 с.

7. Крылов Э.И. Анализ эффективности инвестиционной и инновационной деятельности предприятия: учебное пособие / Крылов Э.И., Власова В.М., Журавкова И.В. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 608 с.

8. Лютий С.В. Інноваційний розвиток підприємств машинобудування: класифікація факторів та їх аналіз / Лютий С.В. // Наука й економіка. – 2008. – №4 (12). – С. 267 – 271.

9. Кужда Т.І. Соціально-економічне оцінювання та планування інноваційного розвитку машинобудівних підприємств : автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» (за видами економічної діяльності) / Кужда Т.І. – Львів, 2009. – 23 с.

10. Лященко О.В. Проблеми оцінки ефективності використання інноваційного потенціалу підприємства / Лященко О.В. // Економічний вісник Донбасу № 2 (20). – 2010. – С. 176 – 180.